

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 12.- kor. Egész v. . . 18.- kor.
Félévre 6.- kor. Félévre 9.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Darabos-utca 7. szám alatt.
: : Telefon 412. szám. : :

Uj átalakulás előtt.

Debrecen, január 26.

Mint nagy csata előtt a hadakozásra vágyó katonák, olyan izgatottan várják most a politikában jobbról is, balról is a következő döntő harcot. Kormánypárti s ellenzéki oldalon egyaránt nagyban készülődnek, hogy megvívják azt a csatát, mely bizonyára Magyarország jövő sorsát fogja eldönteni.

Ma még tart a fegyverszünet, de nem sokára már folytatják a harcot ott, ahol november derekán elhagyták. Még élesebben, még erősebben s még szenvedelmesebben.

A fegyverszünet letelte után újra a véderőjavaslatok kerülnek szőnyegre, ide az e körül való harcot — mint november közepe előtt is — újra csak a választói jog kérdése irányítja s mondhatni teljesen uralja. Amint hogy nem is lehet másként akkor, amikor a mai, kiváltságokon épült osztályparlament ilyen teméntelen terhet akar rakni annak a nemzetnek, a magyar népnek a nyakára, amely nemzetel ennek a parlamentnek semmiféle erkölcsi összekapcsolódása sincs.

Csak is a legsajátosabb egyéni, avagy saját osztályuk önző érdekét nézők nem képesek belátni az ellenzék részéről szüntelen hangoztatott azt az igazságot, hogy ez a mostani parlament

erkölcsileg nem lehet hivatva a véderőjavaslatoknak a megszavazására. Mert ezek a javaslatok éppen azokra az állampolgárookra akarják rakni az eviselhetetlen terheket, akiknek a mostani parlament összeállításában se részük s az összeállításához se szavuk, se hangjuk nincsen.

Hogy ennek dacára már ezzel a parlamenttel akarják a javaslatokat keresztül erőszakolni — ebben nem tudunk mást látni, mint az igazi parlamentárizmusnak az erkölcsi csődbe való sülyesztését.

Mai általános politikai helyzetünk mellett ezen különben nem is csodálkozunk. Hiszen parlamentünk, — tisztára feudális-klerikális összeverődésével — nem is a népjogok védelmére és fejlesztésére, hanem éppen ellenkezőleg, éppen a répellenes törekvések istapítására s csak is a népjogellenes intézmények konzerválására alkalmas.

Hogy a parlamentáris kormány formának ezt a rendszerét meg kell buktatni fentartóival egyetemben, erre nézve már mind szélesebb-szélesebb rétegekben mint szükségszerű bizonyossággal számolnak. De nemcsak számolnak, hanem a nemzet jobbjai — épp úgy a kicsinyek, mint a nagyok is — készséggel közreműködnek az új alakulás létrehozásán.

A parlamentben a Justh-párt már egészen ennek az új alakulásért folyó küzdelemnek a

lelkes csapata. A pártonkívüli függetlenségi s a Kossuth Ferenc pártiak közül is kívánnak részt venni a jobb jövőért való ebben a harcban. A munkapártban is jelentékeny csoport vallja azokat a radikális eszméket, amelyeknek kivívásáért már is megindult a küzdelem a parlamentben is.

A pártkeretek még külön-külön, szétszórtan tartják — nagyon sokat lekötve — a radikális haladás híveit, de nem sok idő kell már, amikor mindezek egyetlen táborban találkoznak s együtt vívják meg azt a nagy harcot, melynek eredményeként egy új, boldog Magyarország fog életre kelni.

A véderőjavaslatok körül újra meginduló nagy küzdelemben is bizonyára lazulnak már azok a kötelékek, melyek a radikális és a konzervatív elemeket ma még egybefonják. — Mert mennél tovább fog tartani e harc, annál inkább bizonyossá fog válni, hogy a mai egyveleg pártok nem képesek többé egészséges parlamentáris életet folytatni.

Jön a nagy kialakulás, mely egy oldalra tereli a haladás összes katonáit, míg a másik oldalon a konzervatív tábor huzódhat meg. — Hogy már kezdetben melyik tábor lesz nagyobb — benn a parlamentben, azt még ma nem tudjuk megállapítani, de hogy a radikális tábor lesz az erősebb, azt már is láthatjuk, mert eh-

A TANITÓNÉNI.

Irta: Weden Alfréd.

Mia Ljunberg «tanitónéni» volt. Nem a feisőbb leányiskolában ugyan, melynek épülete egy szép, nagy parkban állott, ahonnan száznyolc fejecske kukucsált ki az «édes tízperc» alatt, és kétszázötvenhat lábaszka szókdelt vidáman hazafelé az iskolaidő leteltével.

Nem ott. A parkban «tanitónők» voltak, amely elnevezés magába foglal bizonyos tekintélyt, míg a «tanitónéni» alárendelt állást jelent a tudományok terén.

Mia Ljunberg saját intézetében volt alkalmas — igazgató, fő- és segédtanító, kiséítő személyzet — szóval «tanitónéni»-nek. Ez az intézet aféle előkészítő iskola volt, hat-nyolc éves kis fiúk és leányok számára, ahol tizenöt korona lefizetése után, módosabb családoknak gyermekei, kiknek szülei e tekintélyes összeget nem sokallották érte, gondos tanításban és korukhoz megfelelő nevelésben részesültek.

A főútcán egy nagy épületben volt egy óriási terem, rajta sok ablak, benn pedig egy csoportos, nagy, zöld cserépkályha, apró padok és asztalok, ez volt az iskola. Közvetlen emellett egy kicsi szoba a kertre nyílt, ablakban jázmin és geránium virágzott, a butorok tiszták, rendesek, de olcsók; a falon keskeny arany rámbában régi családi arcképek, ágya fölött feszület, — ez volt Ljunberg Mia otthona.

Természetesen Mia azelőtt nem ilyen otthonról álmodott. Azelőtt. Mikor fiatal volt, ra-

gyogyan szép, üde és kívánatos, akkor Bark könyvelő ur, ki saját házában lakott s egyetlen tokona és leendő örököse volt egy szívbajos nagynéninek, halálosan szerelmes volt Miába, s folyton azon könyörgött: várjon reá, ha a nagynéni meghal, azonnal elveszi.

És a segédjegyző? Majd összetörte a leány kezét, mikor elment bucsuzni hozzá, miután elnevezték egy jól jövedelmező állásba. «Remélhetek-e?» — kérdezte csaknem sirva; de a leányka nevetett, tréfált és remény nélkül bocsátotta uira imádóját.

És még sok évvel ezután is jó parthiel csinálhatott volna, mert egy bájos, leányos kép, meggyei fogalmazó kérte meg kezét, de ez a kedves kis gyermek, aki csak két évvel volt fiatalabb Miánál, szintén kosarat kapott tőle.

Mert «ő», akire várt, aki miatt mindenkit visszautasított, «ő» minden évben eljött hozzá, mikor apját, az öreg Klempner Lindet látogatta meg, s ilyenkor együtt álmodoztak, ábrándoztak jövő otthonukról, mely kicsi lesz, de kedves, ahol a virágok a napsugarakkal csókolóznak majd a hófehér csipkefüggönyök előtt. S a függönyök mögött? ... Ilyenkor újra és újra megkérdezte «ő»: — Mondd, drágám, nem fáradtál még el a várakozásba?

S a leány bizó hittel felelte újra és megint: «Nem.» És szíve minden dobbanása azt felelte visszhangkép: nem, nem. Minél tovább várt reá, annál jobban szerette «őt». Róla álmodott, álmodozott még huszonhat éves korában is.

Azután — ahogy már szokott történni, —

mind ritkábban látta őt. Látogatásai ritkábbak, levelei egyre rövidebbek lettek.

De Mia hűségesen várt reá.

Bár hire kelt, hogy egy aranyhalacska vonia őt be hátójába, aki megértette vele, hogy az élet több szépséget kínál, mint hűséges szeretet, csókot, lemondás és nélkülözéssel. Van szerem, csók, amelyhez gazdag hozomány is járul. Am Mia várt, még mindig várt.

Pedig mindig többen mesélték, hogy «ő» már nem is vergődik az aranyhalacska hátójában, de teljes odaadással szegődött rabjává.

És ő mégis várt.

Akkor eljegyezte magát dr. Lind Henrik ur Amy Blömstrand kisasszonnyal, Blömstrand Lajos őstansjöi földbirtokos és neje, szül. Bark leányával.

És még akkor is várt Mia, ámbar most már csak arra, mikor jön érte a mindent megváltó halál. Mert evvel a nagy bánattal tovább éni, ilyen csalódással, nem lehet. Nem lehet...

De jött-e valaha a halál önként oda, ahol nagyon vártak reá? Ebben a hasztalan való várakozásban ellepte Mia kisasszony haját a kora dér. Mély bánatnak tompa fénye tükrözött csodaszép szemében, szava kissé szigorubbant csengett, mint azelőtt; de az élet megmaradt életnek, a fű tovább nőtt, a fák tovább virágoztak, tavasz jött tél után, s a forró napsugaras nyárt követte a lombhullató ős, mint annakelőtte, mikor még Mia kisasszony boldog volt.

Elővirágból legizlésesebben és köszoruk a legszebb kivitelben készülnek az Ibolya Virágcsarnokban Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné.

hez tartozik a nemzet nagy többsége. S bizonyos az, hogy ha megcsinálják az általános, egyenlő, titkos választójogot — amint hogy meg is csinálják — az ennek alapján választandó első parlamentbe már a konzervatívoknak, a haladás ellenségeinek — hirmondója se kerülhet be.

Lesz nagy felfordulás, hatalmas átalakulás, amelyből nagyszerűen bontakozik ki az új, boldog Magyarország. A most majd újra kezdődő parlamenti harc nem végződhet mással, mint ezzel a mindent ígérő s minden jót meghozzó nagy győzelemmel.

kp.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Az ülés féltizenegy órakor kezdődött. Návay Lajos elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után a következőket mondja:

— Tisztelt Ház! Annál a hódolatnál és szeretetnél fogva amelyet a Ház József királyi herceg iránt érez, kötelességem bejelenteni, hogy ő fensége súlyos műtéten ment keresztül, amely szerencsésen sikerült s azt az értesítést kaptuk, hogy a gyógyulás bizton várható. Annak az óhajtnak adok kifejezést, hogy a gyógyulás gyors és teljes legyen s fölhatalmazást kérek, hogy a Ház e jókívánságát a fenséges ur tudomására hozhassam. (Élénk helyeslés.)

Az elnök ezután bemutatja a beérkezett iratokat és aztán következik

az appropriációs vita

tárgyalásának folytatása.

Barabás Béla: Az ellenzék szónokai már bőven megokolták azt, miért bizalmatlanok a kormány iránt. Csudálom, hogy a munkapártból viszont senki se tudta eddigelé megokolni, hogy miért szavazzák meg az appropriációt. (Derűtség a baloldalon.)

Vermes Zoltán: Azért szavazták meg, mert tisztességes emberek! (Élénk derűtség a jobboldalon.)

Barabás Béla: Elvi és tárgyi okai vannak a kormány iránt való bizalmatlanságra. Elvi okai a közjogi ellentétben folynak, tárgyi okai a minisztérium kormányzásának teljes meddőségében rejlenek. A katonai javaslatok dolgában a jobb-

oldalon a többségi akaratra hivatkoznak. Meghajlik a karat előtt, ha becsületes, tiszta választásnak a megnyilvánulása és ha a többség respektálja a saját programját.

A többségi akarat azonban nem a nemzeti akarat kifolyása, hanem felülről kapja eredetét és irányát. A jelenlegi többség programját a király szentesítette s belefoglalták a trónbeszédbe. Ennek egész tartalmából kiderült, hogy a többség a saját programját bizony nagyon kevésre becsüli. Felolvassa a trónbeszédet, amely első feladatnak az állami háztartás helyreállítását, a polgári pearendtartás életbevitelét, a bankkérdés és a készletelés rendezését jelölte meg.

Felkiáltások balról: Szépen rendezték!

Barabás Béla: A következő sürgős feladatnak a trónbeszéd a demokratikus választójog megalkotását jelölte meg.

Felkiáltások jobbról: Megesz! Nem fogjuk kikapcsolni! (Nagy zaj a baloldalon.)

Bakonyi Samu: Jégre tették!

Barabás Béla: Különös sulyt vetnek majd — szól tovább a trónbeszéd — a népoktatás reformjára, a katolikus autonómia megteremtésére, a katolikus lelkeszi kongrua rendezésére, a fővárosi törvény megalkotására s az egész polgári törvénykezés újjászervezésére. Ezeket kivül még számos elvégzendő feladatot említ a trónbeszéd és csak utoljára emliti, mint végül megoldandó feladatot, a véderőreformot.

Felkiáltások balról: Előre rukkolt ugyan csak!

Barabás Béla: A véderőreform, amely — utolsónak elvégzendő feladat volt a trónbeszédben, első lett a valóságban, a választójogról pedig, mely ott legfontosabb és el nem odázható feladat volt, most még szó sincsen. A többség a saját akaratát sem tartja tiszteletben. (Zaj jobbról.) Igaz az, hogy a király parancsolta ezt? Ha igaz, a kormány eljárása még súlyosabb megítélés alá esik, mert a királyt nem emlekezett a saját ünnepies nyilatkozatára.

Azért a katonai javaslatok tárgyalására, de csak egy kérdéssel, a velők járó rendkívül súlyos terhekkel kíván foglalkozni. Ezek a terhek túlhaladják az ország teherviselőképességét. — Elismeri, hogy az ország anyagi erejének és népességének növekedése jogcím a katonai kiadások és a létszám növekedésére. De a nagyhatalmi állás, amelyből a hadsereg gyarapításának szüksége folyik, nem érdeke Magyarországnak, amelynek még annyi önállósága sincs, — mint egy balkányi tartományoknak. A bosnyák tartományokról, amelyeket a pénzünkön és vérün-

kön foglaltak vissza, kétségben vagyunk, nem fogják-e Ausztriához csatolni?

Aztán a béke kérdéssel foglalkozik. Pártjával történt megállapodás alapján, most, mikor a kormányelnök Bécsbe megy, s a békére egy igen halvány sugár kilátást nyit talán, ki kell jelentenie, hogy a Kossuth-párt változatlanul ragaszkodik még ahhoz a követeléséhez, (amelyet Apponyi legutóbb elfelejtett fölemlíteni) hogy a katonai javaslatokkal járó terhek az ország teherbíró képességének figyelembevételével leszállíttassanak. (Helyeslés a baloldalon.)

Felolvassa a párt őszi proklamációjának azt a részét, amely a terhek leszállítását követeli s kijelenti, hogy ehhez most is változatlanul ragaszkodnak.

Most a választójog kérdése tér át, de kijelenti, hogy amit mond, az csak a saját véleménye. Híve az általános, egyenlő, községenkinti és titkos választójognak (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) s ezért az álláspontjéért pártja részéről emcsak szemrehányást nem kapott, hanem az ország különböző helyein éppen a párt hozzájárulásával agítált a választójog érdekében. Álláspontja egyezik a függetlenségi párt régi, folytonos álláspontjával, amely Irányítól kezdve a legutóbbi időkig, az általános, egyenlő és titkos választójog volt.

Tiltakozik az ellen, hogy a függetlenségi párt ez eszmét a szociálistáktól vette át. Hol voltak a szociálisták, mikor Irányi határozati javaslatát az általános, egyenlő, titkos választójogról előterjesztette? A két jelenlegi függetlenségi párt különben is keresi a békés megegyezést, közös választójogi bizottsága van, ahol eddig, bár sok tartácskozás volt, soha egy disszonáns hang nem volt. Mire való volna idő előtt összeveszni? (Derűtség jobbról.) Hát a többség talán ebben a kérdésben egyetért? (Derűtség a baloldalon.)

A sorrend kérdésében a választójog elsőbbségének álláspontjára helyezkedik, mert a katonai reform megszavazására csak az általános választójog alapján összeülő népparlamentet tartja illetékesnek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A jelszavaktól nem kell félni, mert minden attól függ, hogy milyen tartalmat adunk neki. Világos, hogy a törvényt magyar nemzeti szempontból kell megcsinálni; hát nem minden törvényt ebből a szempontból kell így megalkotni?

A többség nagyon a szívén viseli a nemzeti szempontot a választójogban, miért felejt el a véderő terén? (Helyeslés és nagy zaj a baloldalon.) Nem szégyen az, hogy törvénybe akarják iktatni a német nyelvet?

Töle egy szó, egy sor írás nem jött. Miért is? Mit írhatott volna?

Pár évvel utóbb saját kérelmére elhelyezték «öt» ide, szülővárosába megyei főorvosnak. Vajjon elfeledte-e a multat egészen, hogy idekiváncsozott?

Egyenes, kimért léptekkel haladt végig a főutcán a kis aranyhalacskaival, aki csupa segyem, bársony és értékes prémekbe volt burkolva.

És a tanítónéni sötét szeme a jácmin és geranium-bokrok védelme alatt addig követte őket tekintetével, amíg el nem tűntek az út fordulójánál. Ezen az estén Mia kisasszony öngyíra elmerült álmodozásába, hogy észre sem vette az időnek mulását. Mire zokogásából magához tért, elmúlt már éjfél. Pedig szegény tanítókisasszony álmodozása, ábrándja nem lehetett gyönyörbéli, mert könyve egyre hullott, mint ha valami kedves háttat siratna. Istenem, mi csoda gyönyörűségről álmodhatna egy harminc hét éves vén leány?

Másnap délután egy nagyon elegáns hölgy csengetett be Mia lakására.

— Itthon találom Ljünberg kisasszonyt?

— Igen, majd bejelentem, ha nagyságos asszony beszélni óhajt vele — szólta Mia öreg dadája, ki most szolgálati minőségben volt nála alkalmazva.

— Oh kérem, talán nem is szükséges itt eféle ünnepélyes bejelentés...

Az iskolaterem ajtajában Mia kisasszony szembetalálkozott a megyei főorvos ur feleségével, aki szép volt, fiatal, hódító és büszke. Mellette kicsi fiu állt, egy szomorú, megijedt, barnafürtös szép gyerek.

Az elegáns hölgy végignézte a tanítókis-

asszonyt hajabujjától cipője orráig s azután leereszkedő hangon így szólta hozzá:

— Ön Ljünberg kisasszony?

— Igen.

— A fiam érdekében szeretnék önnel beszélni.

Mia kisasszony kiegyenesedett. A főorvos ur neje tehát lenézi azt, kire fia nevelését óhajtja bizni, hogy nem is tartja szükségesnek a bemutatkozást?

— A neve, asszonyom?

Önagysága megdöbbsent, de a következő pillanatban szép arca egy rózsás mosolygá vártzott. Hm. A tanító néni nagyon rátartós, de ha örömet szerez neki...

— Lind doktorné vagyok.

— Üdvözlöm. Parancsoljon helyet foglalni.

— Köszönöm. Nézze kisasszony, a fiam most hat éves. Szeretném olvasni, írni taníttatni s oly sokat hallottam az ön kiváló képességéről beszélni, amivel az ilyen kis nebulókkal e'benn' tud...

Szent Isten, az «ő» fia itt legyen nála! Hát csakugyan elfeledte már a multat, hogy még ezzel is megkínozza?

— Sajnálom, nincs módomban elfogadni, — akarta mondani, — miután már ugyanis tul sok növendékem van, — mikor eszébe jutott, hogy a doktorné sógornője mesélte, Lind doktor házána az asszony nagyon is önállóan kormányoz. Ura tán arról a lépéséről sem tud... s a fia oly kedves. Egyetlen vonás sincs arcában, amely ne az apjára emlékeztetné. És a tanítókisasszony harminchéteves szíve megint úgy dobogott, mint régezt és... elfogadta a gyermeket, az «ő» gyermekét tanítványának.

Másnap Lind uraság, a nap legelőkelőbb ebédőidején, fél öt órakor, egy rendkívül pompás ebédőteremben, gyönyörűen terített asztalnál ült s az asszony épp egy csipetnyi salátát tett a tányérjára, mialatt sokgyűrűs kezén az ékkövek csillogtak és hideg, közömbös hangon így szólta a férjéhez:

— Tehát Károlyka ma már iskolásfiu, ugy nézz rá.

— Igen. Nem is emlékszem rá, hogy be-szélünk volna az iskolájáról.

— Azt hittem, hogy az ilyen magától értetődik.

— Annette kérem, adja ide a sört.

— Tegnap voltam a tanítókisasszonynál. Ljunggr... Ljungvist a neve azt hiszem. S ma volt a fiu első leckeórája... de mi van veled?

— Semmi. Ez a hus oly átkozottul forró. Hm. Miért éppen abba az iskolába irattad?

— Miért ne abba? Azt mondják, ő nagyon kiváló tehetség, ámbár, hogy csak egy tanítókisasszony, kissé nagyon is előkelő. S milyen szertartásos, mintha valami uridáma volna. De csinosan öltözködik és...

— Igen, papa, ő oly kedves és jó. Mikor a többi gyerekek már elmentek, engem bevezetett az ő szobájába, ahol szabad volt egy kis porcellánkutyával játszani. És adott bonbon, de milyen jót! És megcsókolt, de annyiszor...

— Pfüj. Nem szeretem, ha idegenek csókoltják a gyermekemet, ámbár igazán nincs rajta semmi kifogásolni valóm, előkelő, elegáns, talán tulságosan is az, de —

— De mondd' Henrik, mit keresz te itt padlón?

Telegdy József: A delegációról beszéljen! (Nagy zaj, derűtlenség.)

Barabás Béla: A pluralitás megbukott; az általános választójog ellen a többségből senki sem nyilatkozott.

Kun Béla és Sümegi Vilmos: Lukács és Székely miniszterek is az általános választójog alapján áll!

Bakonyi Samu: Csak Tisza tart beszéde-
ellen!

Barabás Béla: A javaslatot nem fogadja el.
Andrássy Leszdec.

Gróf Andrássy Gyula szólalt fel ezután. A külpolitikai helyzetről szólva, kijelenti, hogy hiva a hémas szövetségnek, annál is inkább, mert most a keleten olyan események történnek, melyek komoly komplikációkat vonhatnak maguk után. Nekünk tehát (készen kell lennünk minden eshetőségre, hogy erősek legyünk és féljünk tőlünk. És ez nem érhető el másképp, mint hogy biztosítjuk a véderőreformnak megszavazását. Hibás felfogás azonban, csak az ellenzék tenni felelőssé azért, ha a véderőreform nem készülhet el. Ennek egész felelőssége a kormányra hárul, mert a kormánynak kell gondoskodnia olyan feltételekről, hogy a reform megszavazható legyen.

Minél kevesebb az ellenzék követelése, annál nagyobb a kormány felelőssége. Csak akkor volna a kormány menthető, ha az ellenzék saját programját akarná ráerőszakolni. De Ap-ponyi követelése, melyeknél Justi sem kívánt többet, nincsenek a többség meggyőződésével ellentétben.

A kilences bizottság programja, főképpen a címer és jelvény megoldása, programja a többségnek is. Hogy a jelenlegi állapot anomália, azt elismerik felülről is. Csak a megoldás ideje kérdéses, de hogy emiatt egy esetleges szerencsétlen háború kifejezetlenül találja a véderőt, ezért a felelősséget sem a többség, sem az ellenzék jó lelkiismerettel nem veheti magára.

A választójogról szólva szükségesnek tartja, hogy a kormány közvetlenül Justhékkel kezdjen tárgyalást, hátha sikerül megegyezni. — Justhékát pedig figyelmezteti, gondolják meg, hogy helyes-e, ha az általános, titkos, egyenlő miatt obstruálnak. Erős a hite, hogy ha ezt a feltételt Justhék fentartják, sem választójog, sem létszámemelés nem lesz, megmarad a kétféjű sas a magyar címer helyén, és válság válság után fog következni.

Andrássy Gyula beszéde után Szmezsányi György interpellált a privégei választás botrányainak az ügyében.

A klérus forrongása

Nő az elégedetlenség.

Immár nem titok, hogy a magyar katolikus papság körében nagy a belső háború, melynek hullámai napról-napra jelentősebb mérvet öltöttek. Az alsópapság módosított elkeseredett a püspökök tétlensége miatt, akik nem akarnak magas méltóságukkal úgy élni, amint azt a modern idők megkívánják. A panaszok hangjai már igen erősen dörögnek s az éles támadások szinte napirenden vannak.

Ebben a háborúban a közelmúltban olyan jelenség mutatkozott, amelynek a jövőre való kihatásai, következményei szinte beláthatatlanok. Dr. Hanny Ferencz, a budapesti egyetemi tanár ugyanis az «Egyházi Közöny» hasábjain elismertte a keserűségnek nagy ágyuját s meg nem cáfolható igazságokat mondott a büszke főpapság szemébe.

«Azért igen aggrálys jelenség, — írta a cikkében, — hogy hazánkban a katolikusok között, nevezetesen a papságban, a tudományosság és az emelkedettebb erkölcsiségnek (ascesis) becsülete mintha fogyatékán volna. — Mintha mind ritkábbak lennének azon egyházfejedelmek is, akik fiatal levitéit és papjaikat áldozatos szeretettel segítik a magasabb tudományos és irodalmi tevékenységre és akik a szent tudományok mestereinek (teológiai tanárok) munkáját kellőképpen méltányolják, ebből hi-
vatásuk teljesítését nekik könnyűvé és kellemesé tenni és őket hivatásukhoz állandóan lekötve ügykeznének; és általában, akik szerény, elő-
térbe nem tolakodó papjaik érdemeit, tudomá-

nyat és erényét a szerény félrevonultságban is észrevennék és elismerésükkel honorálnák.»

Az egyetemi tanárnak az erős támadása főpapi körökben kinos hatást keltett. Titkolják ugyan, de egyes bőbeszédű beavatottak tudják, hogy a püspöki konzisztórium tagjai között is sok szóbeszéd folyt róla. Az «Egyházi Közöny»-nek egy példányát mutogatták, melyben a cikknek előbb citált részletei kék ceruzával aláhúzottan figyelmeztették az érdekelteket a hatalmas ágyudörgésre.

Klerikális körökben azt is tudják, hogy a főpásztorok között az «Egyházi Közöny» megrendszabályozásának kérdésével is foglalkoznak. E tekintetben különösen egyik mágnáspüspök tervez erősebb bílicseket, melyek az alsópapság forrongását elnyomni hivatják.

A bálók világából

Farsangi szótár.

Meg kell állapítani azt a szomorú tény, hogy hazánkban hajnal már nincs meg az a temperamentum, amely hajdanában olyan híres magyar murikban nyilvánult meg.

Nem tudnak mulatni az emberek. A farsang néma. A bálók olyan csendesek, mint az akadémiai felvonások. Ennek részben az is lehet az oka, hogy a báltermekben nem használnak olyan serkentő, kedvverítő, kapacitáló, duhaj szavakat, mint régen, amikor egymást biztatták az emberek a jókedvre. Persze, a régi szólás elavult és új nem termett a helyén. Ki merné ma már a bálterem parkejtjén azzal biztatni a szomszédját:

- Ne hagyj magad, Schlesinger!
- Sose halunk meg!
- Csak szívesen kedves nagysád!
- Kitarás, a jégenkopogóját!
- Kirugom a világból a lábakat!
- Eressz el a hajamat!

Ezek a régi emlékek a modern duhaj lel-
kületét hidegen hagyták. Új szótárról kellene tehát gondoskodni. Új szállóigékről, amelyek még egyszer fölvilágoznák a farsangoló ember temperamentumát és a bálók csöndes levegőjében újra belevinnék a régi jó világ hangulatát. Az új szótárnak olyannak kellene lenni, amely kifejezi a mai társadalmi élet szokásait, hangulatait, a mai fiatalság egyéniségét és azokat a vágyakat, amelyeknek a beteljesülése az új duhajt kedvre deríthetik. Kisérletképpen ajánlom a modern farsang közönségének a következő báli szállóigéket:

- Nem ütök a háziurat agyon!
- Nagysád, eszem a kuponját, ide azzal a kis hozományjal!
- Ez egy zabálás nekünk. Zsiga bácsi!
- Eressz el a tyukomat!
- Erre a táncra már magam is Pali vagyok!
- Micsoda gőzfürdő!
- Ne hagyj magad, itt a fertály!
- Hotelier! Száz szál gyertyát, egy kiló húst az asztalra!
- Ma még megfőzök valakit, vagy engem valakit!
- Tyuhaj, micsoda pásszban vagyok!
- Hujjuj! Hogy volt! Cigány, steigerold meg ezt a nótát!
- Felkötöm a nimolémat, én már innen elmegyek!
- Kitarás pitianer! Most kezdődik!
- Talán még így lehetne a farsangból valamit csinálni.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
Műnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.**

A hittantanárok fizetésemelése

A többieké nem fontos.

Gróf Zichy János kultuszminiszter a hitoktatók fizetésemeléséről a következő rendeletet bocsátotta ki:

161.901—911. szám.

A f. 1911—12. tanév második felétől kezdődőleg a vallás- és közoktatásügyi tárca ter-
hére díjazott hitoktatók jutalomdíját heti egy órai tanításért egy tanévre Budapesten 180 (egyszáznyolcvan), a vidéken 140 (egyszáz-
negyven) koronában állapítom meg.

Ahol egy középiskolában az egy valláshoz tartozó tanulók száma 30, vagy kevesebb, heti 4 óra fordítható az illető hit- és erkölcs-
tan tanítására és heti 1 óra exhortációra.

Ahol az egy valláshoz tartozó tanulók száma egy középiskolában 60-nál kevesebb, de 30-nál több, heti 8 óra fordítható az illető hit-
és erkölcs tanítására és heti 1 óra exhortációra.

Ahol pedig az egy valláshoz tartozó tanu-
lok száma egy középiskolában 60-nál több, osztályonként heti 2 óra fordítandó az illető hit-
és erkölcs tanítására és két csoport-
ban heti 1—1 óra az exhortációra.

Budapest, 1912. január hó 9-én.

Zichy s. k.

Nem irigyeljük a hitoktatóktól a pénzt. De mért hogy a hitoktatóknak is jut, az igazan rászorult világi tanároknak, tanítóknak, minden-
fajta tisztviselőknak pedig sohasem jut? Mért hogy amazok mindig kapnak, még akkor is, ha nem kérnek, még amikor nem is számítanak rá, emezeknek pedig sohasem jut, még ha kérnek se, még ha már meg is ígérték nekik, még ha már a végső elkeseredés kerületi őket, még akkor se?

És még valamit. Az igazságnak és méltá-
nyosságnak micsoda mértéke az, amely száz-
nyolcvan, illetőleg száznegyven koronában álla-
pítja meg egy-egy heti óra évi díját a hitoktató számára, holott a világi tanár egy-egy óratöbb-
letérté vi száz koronát kap? Pedig a tanár nem hatvan diákot tanít, hanem vagy hározzannyt. És nem kap egy fityinggel se többet, ha négy-
annyi is a diákja?

És mit szóljanak az új intézkedéshez a he-
lyettesítanások, akik heti tizenhét órán fölül még mindenfajta egyéb megbízásokat is kapnak, díjazásuk pedig kétezer, illetőleg ezerhatszáz ko-
rona, míg a hitoktató tizenhat tanítási óráért már háromezerkétszáznegyven, illetőleg kétezer-
ötszázhusz koronát kap? Hallgassanak, ugy-e, és álljanak be hitoktátónak? A mostani rezsim alatt ez a megélhetésnek és az érvényesítésnek legbiztosabb módja.

SZINHAZ.

Ma este C) bérletben:

NINCS TOVÁBB!

5. előzetes:

Szombat: Nincs tovább! Szimf. C) bérlet.
Vasárnap délután: Falu rossza. Népsz. m. Művészet helyőrkakkal.

**Vasárnap este: Drótos tót. Operett. Új be-
mulással. Kis bérlet.**

Nincs tovább! Földes Imre szenzációs da-
rabjának, a «Nincs tovább!»-nak ma este lesz a harmadik előadása C) bérletben.

Drótos tót. A népszerű és kedves Drótos tót operett vasárnap este kerül színre teljesen új be-
mulással. Lehár Ferencznek e pompás da-
rabjára készül most a társulat énekes személy-
zete, mely három évi pihentetés után kerül most ismét műsorra. Miczi és Zsuzska szerepét fel-
váltva Borbély Lili és Beleznay Margit fogják játszani, míg a többi szerepek Falussi István, Székely Gyula, Csanádi Irma, Kassay Károly, Ligeti és Dési kezeiben vannak. A kedves ope-
rett-repriz előadásra jegyek előre várhatók.

Ártatlan Zsuzs. Vasárnap délután mérsé-

kelt helyárrakkal az Artafian Zsuzsi operett kerüli színre. A pompás operettben a címszerepet ezúttal Beleznay Margit fogja játszani.

Ifjúsági előadás. A jövő héten, szerdán délután 3 órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal ifjúsági előadást rendez Zilahy igazgató. Ez alkalommal a Heidelbergi diákélet című bájos diáktrófént kerül színre teljesen új betanulással. Jegyek ez előadásra hétfőtől kezdve előre válthatók Páholyülés és támlásszék bármely sorban 70 fillér, állóhely 50 fillér, diák-álló 30 fillér, karzat első sorban 30 fillér, többi sorban 20 fillér.

Laczkfy. Dr. Széll Kálmán operája, a Lackfy jövő héten, csütörtökön kerül színre bérletszűnetben. Az operára most készül nagy szorgalommal a társulat énekes személyzete. Az operából szerdán délelőtt jelmezes főpróbát tartanak, melyre külön jegyek bocsájtatnak ki. Hír szerint a premier-előadásra több vidéki igazgató bejelentette jövetelét. Jegyek az előadásra hétfőtől kezdve előre válthatók.

Botrány a temetésen

Meg akarták lincselni a papot.

Szegedről jelentik: Tegnap temették el Csonka István rendőrt. A temetési menet, amint az már Szegeden szokás, a Rákóczi-úton és a Petőfi-sugárúton keresztül igyekezett a temető felé, a lelkész azonban a gyásznépet faképnél hagyta és a rövidebb úton vágott neki a temetőnek. A halott hozzátartozói ijedten kérdezték a papot:

— Tisztelendő ur, hova megy?
— A temetőbe.
— Miért nem jön velünk?
— Mert nincs megfizetve a hosszabb út.
— Az isten áldja meg, ne tegyen bennünket csúffá.

— Én nem fagyoskodok senkinek a kedvéért sem, — válaszolt a fiatal pap s hátat fordított a kétségbeesett rokonoknak.

Igy aztán a gyászmenet papkiséret nélkül vonult ki a temetőbe. A közönség elkeseredetten kritizálta a pap kegyeletsértő eljárását, a rokonok pedig sirva átkozódtak. Ilyen elkeseredett hangulatban értek ki a sírgödörhöz, ahol már türelmetlenül várakozott a lelkész.

— Gyorsan, gyorsan! — szólt a koporsóvivőkre.

Egy emberből kitért erre a keserűség:
— Tisztelendő ur — szólította meg a lelkészt — legyen szíves, mondja meg a gyárdián urnak, hogy máskor ne részeg káplánt küldjön a temetésre.

A pap fölháborodottan fordult a rendőrök-höz:

— Kisérjék be ezt az embert!
A furcsa kívánságot a rendőrök, akiket szintén bántott a pap eljárása, természetesen nem teljesítették.

A pap gyorsan beszentelte a koporsót, aztán a kántor és ministráns gyerekek kíséretében sietve eltávozott.

Ekkor tört ki a gyászközönség tagjaiból az elkeseredés.

— Komisszág, amit csinált!
— Az ilyen ember nem pap!
— Le kell huzni róla a reverendát!
— Próááljon csak nekünk még egyszer a szöszékről hazudozni!

Különösen az asszonyok háborogtak. Reprodukálhatlan szavakat kiáltottak a papra, — majd görönggyel, hóval kezdték dobálni. A pap meggyorsította lépteit, de körülbelül ötven főnyi csoport üzöbe vette s az úton folyton szidták, becsmérlelték, dobálták.

Az izgalmas üldözés a temetőből a kolostor kapujáig tartott s a megrémült lelkészt ta-

lán meg is lincselik, ha futásban nem keres menedéket.

A tömeg természetesen az úton alaposon megszorodott s amikor a pap eltűnt a kapu homályában, még sokáig tüntettek a kolostor előtt.

A szerelem halottja

Öngyilkos a mátkaság előtt.

Szomoru szerelmi história játszódott le Bőszörményben, amelynek vége az lett, hogy egy ifju viruló szép leány a halál karjai közé menekült.

Kati Juliánának hívják a szerelem szerencsétlen halottját, aki most már sápadtan, holtta meredve fekszik a terítőn. Pedig a nárszi nyoszolyán kellett volna nemsokára feküdnie.

Juliska egyike volt Bőszörmény legszebb leányainak. Bolondultak érte a legények. De a leány nagyon tartós volt. Elérte a 22-ik évét, azért még mindig nem akart férjhez menni. Az őszön végre megtalálta azt, akit a sors kiválasztott szerelme tárgyául és akiért itthagya ezt a szegény sárvilágot.

Kati Juliánát a szülei azonban olyan leányhoz kapták kényszeríteni, akit nem szeretett. Emiatt keseredett el a szegény leány.

Mondogatta is szeretőjének, hogy nem éli túl azt, ha hozzá kényszerítik a szülei ahhoz, akit nem tud szívelni.

A szülei áthatatosok maradtak szándékuk mellett.

A leány nem ellenkezett velük, hanem marólugot oldott fel az eljegyzése után egy pohárban és megitta. A rettenetes mérég gyorsan végzett vele.

Szerelmese zokogva borult a megtört szülékkel együtt a szerencsétlen leány kihűlt tetemére. Juliskát most már senki sem fogja ahhoz kényszeríteni, akit nem szeret. A szerelmesé lesz örökre.

Szintelen riportok

Két fiatalember sétál a Kossuth-utcában. — Egyszerre csak ezt mondja az egyik:

— Érthetetlen....
— Micsoda?

— Hirtelen, minden átmenet nélkül az jutott eszembe, hogy milyen jó volna minél előbb megnősülni.

— Nem is olyan érthetetlen — szól nyugodtan a másik. Az egyik hiteleződ ment erre és te megláttad.

A debreczeni színházban történt.

A társulat egyik fiatal tagja folyton zaklatta az igazgatóját, hogy adjon neki valami nagy, «parádés» szerepet.

A minap aztán behívta az igazgató.

— Na fiam, hát majd meglátom most, hogy mit tud. Adok magának egy parádés szerepet.

A fiatal színész elhajványodott az izgalomtól és meg kellett fogóznia, úgy beieszedt az örömből.

Azután a boldogságtól remegő hangon kérdezte:

— Mi lesz az a szerep, direktor ur?

— A legközelebbi ujdonságban játszix egy parádés kocsi.

A Pavillon-kaszárnya udvarán észreveszi egy ezredorvos, hogy az egyik katona megnedvesíti a kútnál zsebkendőjét és a szemét borogatja vele.

— Mi a baja magának? — kérdi a katonához lépve az orvos.

— Már egy hét óta nagyon fáj, ezredorvos ur — feleli a katona.

Az orvos megnézi a szemét, látja, hogy egészen gyuladt.

— Hallja — ordít a bakára — mért nem jött ezzel a fájós szemével hozzám?

— Nem mentem én — felelte a katona.

— De miért?

— Mert a szemmel nem jó tréfálni.

Inger Szolimán levele

A tripoliszi harctérről.

Biharvármegye egyik legnevezetesebb és felette népszerű alakja: Inger Szolimán alkirály otthagya kimpányi kastélyát és beállott a török hadseregbe, hogy Olaszország ellen harcba szálljon. Inger Szolimán régi ellensége a taliánoknak, mert hiszen aki a külpolitikával foglalkozik, az tudja jól, hogy az olaszok Szomáit is régóta gyarmatosítani akarják. Az alkirály valóban réggen letett arról a szándékáról, hogy még egyszer fegyvert fogjon a messze Keleten, a tripoliszi háború azonban kivetette őt is a nyugalmából, az olaszok ellen érzett gyűlölete szította a régi katona harci kedvét s egy szép napon odahagyta kimpányi tuskulumát és nekivágott Afrikának.

Hír azóta nem jött Emir Szulejman ibn Inger Abdullah felől, annyira, hogy Temesvárott lakó családja sem tudta, merre tartózkodik Inger Szolimántól tegnap a harctérről levelei érkezett egy nagyváradi újsághoz s abban röviden elmondja, merre jár, mit csinál.

Inger Szolimán levele szó szerint — abban az idegenszerű magyar stílusban, ahogy ő beszél — így hangzik:

Bengazi I—6. 912. dervis főszállás.

Kedves szerkesztő ur!

Ma elmegy egy posta és próbátok, talán meg fogja kapni leveletem.

Biztosan már érkezett a hír Európában, hogy én itt vagyok a harctéren.

Nehéz a háború élet, mert most itten us erős a téli időjárás — hideg és sok eső. De már hozzá szoktuk — dacára annak, hogy sátorba élünk. Embereink kitűnő! Tele bátorsággal és harckedv — és ez a fődolog a háborúban. Mult héten az olaszok kitértek Darnától (tengerparti város) 7 zászlóval (Bataillon) tüzéséggel és géppuskáival körülbelül 6—7000 emberrel. Nem voltunk éppen kész a harcra — és csak körülbelül 2400 ember tudtunk előre küldeni. Egy nehéz harc után visszavertünk a túl erőben levő ellenség. — Eredmény: 400 halott, 2—300 sebesült olasz részen. Elvettünk az ellenségtől 3 ágyú, 2 gyorstüzelő fegyver 25 rakomány hozzávaló törékek — sok fegyver e. c. A mi veszteségünk 34 halott és sebesült. Olasz részen több törzstisztek elesetek.

Talán magoknál még nem érkezett a hír ettől a harctól (XII—26.) vagy ha jött olasz formában — mert már hetek óta egész összeköttetésünk úgy távirtda, mint posta az angolok egyiptomban felfüggeszték.

Persze a valódi háború csak távaszon fog kezdeni — és aztán rövid idő alatt fog végezni, mert véleményem az, hogy 1—2 nagy csata fog dictálni a jog és igazság. És olyan csaták fogunk keresni és kieroszakolni.

Más különös újság itten nincs. Eszünk, és iszunk, fázunk, gyakorolunk — ez az egész élet. Mást nem is mondhatok — mert nem oportumus.

Emir Sulejmann.

Nagy Sándor

czukrász

Péterfia-utca 46. szám.

Minden alkalomra!

Diós és mákos **pozsonyi patkókat** kalács és kuglophokat

60 fillértől feljebb árusít.

Megrendeléseket pontosan és legizlésebben teljesít.

A család aggodalma.

Inger Szolimán elutazása előtt Temesvárott lekö testvéreit és édesanyját nem értesítette arról, hogy a harctérre megy, mert nem akarta, hogy előzetesen tudjanak erről a szándékáról. Ha utólag értesülnek róla: akkor könnyebben beenyugodnak. Ugy látszik, azóta nem akadt módja az alkirálynak arra, hogy háza levelet küldjön.

Az alkirály testvérei kételkedve fogadták azt a hírt, hogy Inger Szolimán csakugyan a harctéren volna. Az a levél azonban, amely tőle érkezett, megdönt minden kételkedést. Szómal alkirálya csakugyan beállott ismét harcosnak Mohamed ellenségeivel szemben.

Inger Szolimán a tripoliszi háború kitörése óta folyton foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a tripoliszi harctérre megy.

Egy októberi napon felkeresett egy újságíró és bejelentette: mi a szándéka.

— Elkészítettem a végrendeletemet. Kimegyek Tripoliszba.

— Mikor?

— Még nem bizonyos. Titok. Nem szabad megírni, mert ha idő előtt kipattan, az odaúta- zást könnyen megakadályozhatják.

UJDONSÁGOK**MUNGÓLAKOMA.**

Mint már budapesti tudósítónk megírta, e hó 30-án Budapesten nagy mungólakoma lesz abból az alkalomból, hogy Khuen miniszterelnök felépült szembajából.

Az étlap összeállítására egy bizottságot küldtek ki, amely éjtelnapot egybetéve szakadatlanul tölti a fejt azon, hogy a menü méltó legyen a nagy dáridóhoz.

Az egyik étlap-összeállító bizottsági tag már annyit bizalmasai előtt «szigorú titoktartás» mellett elárult, hogy több fogásra nézve napokig tartó vita után a következő megállapodás történt, amelyet azonnal felfelefonáltak — Bécsbe «előleges» beleegyezés és «jövahagyás» végett.

1. A véderőjavaslat minden gárdirung nélkül.
2. Návay hidegen, Tisza szosszal.
3. Dániel lex Perczel zsebkendővel körözve.
4. Justh Gyula tüzdelve Kossuthal.
5. Schmollen Toni pástétom mungó nyállal.
6. Hasra «Toni» csuszás-nyászás habbal.
7. Meghalt a király. Tuti-fruti. Ki éljen?

Tisza vagy Lukács? Pezsgőt rá!
Ez a fogás eldöntetlenül maradt, mint az étlap készítő bizottság tagja mondta, hozzáfűzve azt, hogy ezt talán nemis veszik fel a hivatalos menübe, mert kitudja:

A bécsi főszakács melyiket tartja alkalmasabbnak arra, hogy a magyar nemzettel megétesse.

FARSANGI NAPTÁR.

Január 27. A függetlenségi párt bálja a Bika szálloda disztermében.

Január 28. A debreczeni hentes és mészáros ifjuság bálja a Bika-szálloda disztermében.

Február 1. A jogász ifjuság bálja a Bika-szálloda disztermében.

Február 3. Csizmadia ifjuság táncestélye a «Korona» nagytermében.

Február 3. Jogász- és tisztviselő-kör táncestélye a Bika-szálloda disztermében.

Február 3. A Polgári Kör bálja Balmazújvároson.

Február 4. Iparos-kör bálja a «Bika» nagytermében.

Február 10. A Szt. László-dalgyűlet táncestélye a Bika-szálloda disztermében.

Február 11. A debreczeni fodrászmesterek és segédek bálja a Bika-szálloda disztermében.

Február 17. Munkás nyugdíjintézet debreczeni fiókjának bohóc-estélye.

Március 3. Kereskedő Ifjak Társulatának táncestélye a Bikában.

— **Vasárnap istentiszteletek.** Január 28-án, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők fognak prédikálni: A Nagytemplomban Polgár Gyula s.-lelkész; a Kistemplomban 9 órakor Dicsöfi József lelkész, 11 órakor Szathmáry Kálmán s.-lelkész; a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész; az Ispóty-templomban G. Szabó Gábor s.-lelkész; a Csapókerti imaházban Kovács János vallásokt. lelkész; a Homokkerti imaházban Boér Károly vallásokt. lelkész.

— **K'nevezés.** Konrád Emil püspökladányi törvényszéki írnokot Rodatiszté nevezte ki az igazságügyminiszter.

— **A közgyűlés előkészítése.** Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága hétfőn délután tartja legközelebbi ülését, amelyen az e havi közgyűlés még előkészítetlen tárgyait fogják javaslatokkal ellátni.

— **Megnyitó előadás a Szabad Iskolában.** Hétfőn, január 29-én nyitlik meg a Szabad Iskola második féléve. Ez alkalmmal Kovács Gábor dr. jogtanár a Szabad Iskola titkára fogja folytatni a múlt félévben megkezdett szociológiai előadásait az államról, ennek szociológiai lényegéről és történeti fejlődéséről beszél. Az ingyenes előadás a rendes helyen, az Ipartestület disztermében (Simonffy-utca 1—c. sz., II. em.) este 6 órakor kezdődik, s minden felelőtt szívesen lát az iskola vezetősége.

— **Popper Alajos dr. nagybetege.** A debreczeni orvosi kar egyik legöregebb tagja, a városzerte tisztelt és becsült Popper Alajos dr., mint értesülünk, súlyosan megbetegedett. Popper Alajos dr. betegsége ideje alatt szerető családjában körében a legködsőbb s legfigyelmesebb épo- iásban részesült, mégis állapotában váratlanul rosszabbodás állott be. Minthogy az öreg ur betegsége állandó orvosi felügyeletet igényel, a család tegnap a Láng-féle szanatóriumba szállította. Popper Alajos dr. iránt városzerte nagy és meleg érdeklődés mutatkozik s mindenki kívánja, hogy a jólelkű, derék orvos minél előbb kiléverje betegségét.

— **Rákóczi karosszéke.** A kassai Rákóczi-muzeum most nagyon érdekes Rákóczi-relikviát kapott Egy sajtóságos alakú, faragással és festéssel díszített, hajdan bársonypárnás karosszék ez, amelyben a néhai fejedelem a rodostói kis templomban ülni szokott. E szék, bár csinosan van készítve, nem céhbéli mester munkájának látszik, közelfekvő tehát a föltevés, hogy faréseit maga az öreg fejedelem faragta, — aki egyhangu, szomorú napjait, amint Mikes leveleiből tudjuk, faragással, esztergályozással rövidítette meg. A karosszékkel egyetemben Thaly halála után az ő hagyatékából több más érdekes Rákóczi-relikvia is került a muzeumba.

— **Eszperanto-kurzus.** A helybeli eszperanto-klub vezetősége a Szabad Iskolával karöltve eszperanto tanfolyamot rendez, amelyet dr. Sáfér László és dr. Rajczy Rezső vezetnek. Az előadások minden héten hétfőn és szerdán este 8—9 óráig tartanak az Ipartestület disztermében (Simonffy-utca 1. c. szám, II. em.) A tanfolyam ingyenes. Jelenkezni lehet rá az első órán.

— **Az ültözött tanár.** Kecskemétről jelentik: Fodor János, a kecskeméti főreáliskola tanára minap beirakozott az itteni jogakadémiára, mint a legelső éves hallgató Fodor János most 40 esztendő, közel másfél évtized óta tanár, képzéselő tehát, hogy feltűnést kelt ez az elhatározása, amelylyel egyszeriben ott akarja hagyni régi pályáját, hogy a jogra adja magát Fodor elhatározásának érdekes a háttere: a professzort valósággal üldözi báró Barkóczy és kongreganista kikkje A szerencsétlen tanárt mindig esztendőben más és más városba helyezik át Barkóczy és valóságos nomádéletre kényszeríti Ennek, meg a többi vexációnak akarja most végét vetni Fodor, amikor negyven éves korára új pályának vág neki és mint jogász keres — a kongregációktól talán valamivel függetlenebb — foglalkozást

— **A Debreczeni első takarékpénztár** 1911. évi üzleti számadásait 802,466 K 93 fillérrel zárta le, mely eredmény az előző évihez képest megfelelő emelkedést mutat. Az üzletágak kivétel nélkül jelentékeny fejlődésen mentek át, úgy, hogy a múlt évben végrehajtott új kibocsátás és a Közgazdasági Bankkal léfésített fúzió folytán ezen intézet saját tőkével és üzletköreinek nagyságával a vidéki pénzügyintézetek legelső között foglal helyet. Az intézet elnök vezérigazgatója **fonyeri Zádor Lajos** kir. tanácsos a mérleget f. hó 25-én terjesztette be az igazgatósnak, mely az előterjesztést minden részletében helyben hagyta s a márcus 3-án tartandó közgyűlésnek az 1-12000. sz. részvények osztalékául darabonkénti 50 korona kifizetését javasolja.

— **Eltűnt gyárigazgató.** Aradról jelentik: Lészay Ottó, a Benoid-gyár vezérigazgatója váratlanul eltűnt a városból. Az eltűnés nagy meglepetést okozott, mert ebből azt következtetik, hogy a gyárban nincs minden rendben. A gyár pénztárába ugyanis december óta négyszázezer korona folyt be, mégis az utóbbi hetekben egy radiátorrendelést nem tudtak kiváltani, úgy hogy közraktárba kellett elhelyezni addig, míg a vállalat alapításában részes Ipari és Népbank kiváltotta. Ekkor kezdtek róla süttogni, hogy a gyárnak pénzügyi nehézségei vannak. A gyárban Lészay azt mondta, hogy Berlinbe megy. A gyár vezetősége, úgy látszik, már előbb tudta a dolgot, de titokban tartotta és mára igazgatósági ülést hívott össze, amelyre Aradra jött Ráday Gedeon gróf és Széchenyi Viktor gróf is. Az igazgatósági ülés megvizsgálta a könyveket, Lészayt állásától fementette és mást bízott meg a vezérigazgatói teendő el- látásával, egyébként pedig szűkszávu kommunikatív adott ki, melyben tudatja, hogy Lészay Ottót fementették és Sármezey Endrét, az Acsev igazgató főmérnököt bizta meg az ügyek vite- lével A Benoid-gyár részvénytársaság egyébként, amely 1905-ben alakult meg, egyike az ország legismertebb vállalatának A cégnek Budapesten, Aradon és Temesváron vannak műszaki irodái és most Székesfehérvár vízvezetékét építi

— **Földrengés.** Tegnap délután, körülbelül 1000 kilométer távolságról érkező erős földrengést jeleztek a Budapesti Egyetemi Földrengési Obszervatórium műszerei. A följegyzés kezdete 5 óra 26 perckor, vége 6 órakor. Legnagyobb kiengés 30 mm. volt.

— **Leleplezés a tárgyaláson.** Izgalmas tárgyalás folyt le tegnap a bécsi törvényszéken — Egy előkelő családból való leány, Sarkovich Vilma becsületsértési pört indított volt völegénye, Zander Ernő fiatal gyáros ellen A gyáros három évvel ezelőtt jegyet váltott a leánnyal, elcsábította őt és azután arra hivatkozva, hogy anyag helyzete nem engedi meg a házasságot, felbontotta az eljegyzést Többféle pör támadt ebből, köztük egy becsületsértési pör is, melynek tegnap volt a tárgyalása A tárgyalás során a volt völegény különböző vádakkal illette a leányt, mire az hirtelen felpattant helyéről és a következőket mondta: «Ezennel bejelentem a bíróságnak, hogy volt völegényem rá akart bérni engem arra, hogy menjek férjhez egy gazdag öreg urhoz és aztán ad nekem olyat szerel, a mivel eltehetjük láb alá az öregot » Zander kétségbeesetten parkodott védekezni a leány vádjai ellen, de a leány anyja, ki szintén be volt idézve a tárgyalásra, megerősítette ezt a vádat A bíróság erre áttette az ügyet az ügyészséghez, amely Zander ellen gyilkosságra való felejtés miatt megindította az eljárást

A veszedelmes életkor. A legharmonikusabb házasság volt Karin Michaelisnek, a Veszedelmes életkor írójének és Sophus Michaelisnek, a Forradalmi nász szerzőjének házassága, amelyet tegnap bontott fel a törvényszék ítélete. Az asszony beleszeretett egy fiatal diplomatába és a férj fölszabadította nejét, a mennyiben a maga hibájából kérte a házassági kötelék megszüntetését. Karin Michaelis elbucszott rajongó honfitársaitól, még egy utolsó felolvasást tartott szülőföldjén s készült a nagy utazásra. Newyorkba megy, ahol február 8-án lesz esküvője dr. Stangeland Károlylyal, a bolíviai egyesült államok követségi titkárával.

Minden megváltozott. Az enyhébb időjárás következtében nyugodtan megállapítható, hogy minden megváltozott. Az őszi vetés szinte kifele kívánczik a földből, a korcsolyázók derűs arca borusra változott, a szánok helyett ismét konfliktus szállítják az utast, a korzó közönsége óvatosan lépkedve kerül a sarat, a teherhordó kocsik nem csuszának, hanem elakadnak, az utca-seprő káromkodik, az ablaktisztítónak örömtől sugárzik az arca az idővel — megváltozott minden — csak a **Hajnal-Mutató** műsora maradt a régi jó ölelés és mulattató.

Vallás elleni kihágásért elítélt plébános. Szabadkáról írják: A bácsalmási járásbírószág 120 korona pénzbüntetésre ítélte Rém község plébánosát, Szemző Jánost, aki kiprédikált a templomban egy uriaszonyt. A községben már napokkal előre tudták, hogy a templomban érdekes prédikáció lesz, csak az illető asszony, akivel valami miatt összeveszett a plébánossal, nem tudta, hogy ő milyen kapcsolatba kerül a vallással. A plébános József és Putifárné esetét választotta beszéde tárgyául és természetesen ő volt a József, akit Putifárné el akar csábítani. — És ez a gonosz asszony, ez a bibliai Putifárné itt ül köztetek, — folytatta emelkedett hangon a plébános és olyan pontos leírást adott az első sorban ülő uriaszonyról, hogy annak sem lehetett kétsége, hogy kiről van szó — de én ellenálltam neki, mire ő fejelelt engem az érseknél. A község csavargójával járkál és engem rágalmaz. — A plébános a hívek felháborodása miatt nem fejezhette be beszédét és az ártatlan József ellen vallás elleni kihágás miatt indult meg az eljárás. A hívek azt vallották a járásbírószág előtt, hogy megbotránkoztak a plébános beszédén, mire a járásbírószág vallás elleni kihágás miatt elítélte a plébánost. Mint-hogy az elítélt felebbezett, az ügy legközelebb a szabadkai törvényszék elé kerül.

Halál a tanároknak. Csernovitzból jelentik: A szucsavai gimnázium igazgatójának a diákok géppel írott névsort küldtek postán. — Felsorolják benne azokat a tanárokat, akiket meg fognak gyilkolni. ha a román diákoknak a párhuzamos osztályokban nem adják meg az eddig élvezett előnyöket. A levél román nyelven van szövegezve. A rendőrség több gimnáziumi növendék lakásán kutatást tartott, és néhány diákok le is tartóztatott. Elfogták Csirjánk vendéglőst is, akinek akásán revolvereket és sok patront találtak.

A milliomos tíz koronája. Szabadkáról jelentik: Ma temették el Kocsmár János milliomos földirtokost, Szabadka egyik leggazdagabb polgárát, aki egyik legérdekesebb egyénisége volt a város társadalmának. A milliomos halála napjának délelőttjén nagyon rosszul volt és mert közeli végétrezete, megüzente a szabadkai takarékpénztárnak, hogy 10 korona napidiját, amely mint napbiztosnak járt neki, küldjék el. A pénzt el is küldték, de mire megérkezett, a milliomos már halott volt.

A mi bálunk január huszonhetedikén lesz

Helylegizítás. Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk Simon Géza posta- és távirat-segédtséget tartott esküvőjéről. Ebbe a közlésünkbe a távirat hiányos szövegezése következtében az a hiba csuszott be, hogy a polgári házasságkötés után az egyházi áldást a menyasszony anyja adta az új párra. Most a tényeknek megfelelően úgy igazítjuk helyre, hogy az egyházi esketést dr. Kecskeméthy Lajos főgimnáziumi tanár tartotta, akinek az új párhoz tartott beszéde úgy tartalmi, mint alaki szépségével mélyen megalapította a jelenvolt díszes vendégsereget.

Családi viszálykodás Hajduhadházon

Véres kimenetelű családi perpatvar volt ma Hajduhadházon. Egy jómódu gazdálkodó verte össze a saját fiát, mert az az öröksége dolgában hozott végzést követelte tőle. Még igazán szerencse, hogy súlyosabb vége nem lett a dolgoknak.

Ifj. Sipos Sándor 34 éves, nőtlen hajduhadházi ácssegédnek az édes anyja már régebben meghalt. Apja, id. Sipos Sándor jómódu gazdálkodó másodsor is megnősült.

Ifj. Sipos Sándornak nemrégben egy végzést akartak kézbesíteni, melyet Hajduvármegye érvaszéke hozott az édes anyja hagyatéka ügyében. Ő azonban ekkor Budapesten dolgozott és a részére szóló végzést hasonló nevű édes apja vette át. Ez most neki a napokban tudomására jutván, kedden délelőtt 9 és 10 óra között egy kissé boros állapotban elment Hajduhadháza az apja házába és kérte édes apját, hogy a végzést — melyet helyébe átvett — adja át neki.

De az nem volt erre hajlandó. Erre szóváltás keletkezett köztük, melynek hevében id. Sipos Sándor felkapott egy vasvillát és azzal fejbeverte a fiát, ki elfutott a csendőrségre panaszt tenni. Mikor onnan kijött, újra találkozott apjával, ki szintén a csendőrségre igyekezett. Ismét kérte apját adja át neki a végzést, mire az forgópisztollyal megtámadta. Elakarván azt tőle venni, dulakodás közben a jobb kezefejét és a bal keze egyik ujját összeharapdálta, aztán pedig a forgópisztollyal összeverte. Azután otthagya vérbenfagyva. Még az a szerencse, hogy nem lőtt rá.

Szegény Sipos Sándort beszállították a debreceni közpórházba, hol ma este 10 óra tájban Kiss József ügyeletes rendőrfogalmazó hallgatta ki. Kérte tőle, hogy bántalmazásáért büntes sék meg az apját. Allapota nem súlyos.

Ügyében a hajduhadházi csendőrség megindította az eljárást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hajdunási dráma. A debreceni kir. törvényszék ma délelőtt foglalkozott azzal a véres családi drámával, mely a múlt év november havában történt. Mint megírtek, Magyar Imre hajdunási gazda a feleségével rossz viszonyban élt s napjában összeveszett vele s a boldogtalan állapotnak rendesen az volt a vége, hogy Magyar alaposan elverte a feleségét. November 23-án Magyar fegyvert fogott az asszonyra. Közről a karjába lőtt s a szerencsétlen asszony sérüléseibe a debreceni közpórházban halt meg. Magyar Imrét a debreceni törvényszék felelősségre vonta. A mai tárgyaláson Hoffmann József kir. táblai bíró elnö-

költe. A vádlottat Kardos Samu dr. védte. A tanúkihallgatások után Kardos védő nagyszabású beszédet mondott, amelyben igyekezett a tárgyalás anyagából a vádlott cselekedetére enyhítő körülményeket felhozni. A törvényszék ezután tanácskozára vonult vissza s Magyar Imrét egy évi börtönre ítélte. Az ügyész súlyosbításért, védő enyhítésért felebbezett.

A vihar.

Orosz eredetű történet ROBERT OSZKAR.

Folytatás

— Minél megtisztultabban, önfeláldozó és kevéssé kegyetlenül következik el a halálunk, annál súlyosabb a csapás, melylyel ellenfeleinket sújtjuk, érti ezt?

— Nem, ezt nem értem, — felet a köpenyes ember hidegen. — De én, ha hatálmamban állnám, mindenkit, aki rabszolgaságban él, kiirtanék a földről!... És tőlem ez volna az én áldozatom...

— Igen, ez is helyes, — vélte Kotsajew, akit mély meghatódottság érzései leptek el, mintha nem is emberek, hanem érthetetlen, felsőbb lények állnának előtte.

— Mindenki azt az áldozatot hozza meg, amelyre képes...! — mondta a tiszt és megindultan nézett a köpenyes ember szemébe s odanyújtotta neki a kezét. Azzal, hogy életünket odaadjuk, még nem értünk el mindent s ezért meg kell fontolnunk, hogy az elpusztulás milyen módját válasszuk...

— Ugy van, — mondta a köpenyes ember és sajtóságon rideg, színészabrázatán hirtelen más kifejezés jelentkezett, — de közölnöm kellene önnek a bizottság álláspontját...

— Kérem, jelentse a bizottságnak — szólt valami felségesen szomorú hangszínyűvel halk, gyöngéd hangjában, — hogy most, szemben a halállal, csak önmagunknak engedelmességekünk.

— Igen!... Isten veletek, testvéreim! — mormogta a köpenyes ember fájdalmasan és meg szeretettel.

Megszorították egymás kezét és egymásra néztek. Kotsajew is bucsuzott. Egy pillanatra kezében érezte a tiszt finom, gyöngéd ujjait és a matróz erős, munkás kezét és megint bele-nézett valami sajtóságon tudatot tükröző és hirtető szemekbe. És most hirtelen úgy érezte, hogy érti már, amit ezek a szemek mondanak.

A bárka gyorsan szántotta a vizet és sietve tartott a partnak. Megint habosodó hullámok futottak szerle és halkán türemlettek egymásba. A páncélos azonban most egyre kisebbedett, míg előttük mind nagyobb és színesebb képben bontakozott ki a város, amely ekkor már fojtó gőzökkel sistergett...

X.

A városban a helyzet ezalatt nem sokban változott. Az egybeonyolódott sokaság nehezen és lassan hullámozott és vége sehol sem látszott.

A tömeg, mint előbb, elkeseredetten és ingerülten háborgott, morajlott. Eltöltötte az utakat és mint a lava, omlott a kikötőhöz. Megriasztott hangyapolyhoz volt hasonló, melyben az apró fekete férgek milliárdja rohannak ide-oda, anélkül, hogy látható lenne, honnan kerültek elő.

Minden oly szokatlan volt és az élet oly egészen kiemelődött rendes kerékvágásából, hogy a nagy események várása bizonyosságá érett, minden teremtett lélek ebben a nyüzsgő úriás botyban örvendett és ugyanakkor meghökken az, aminek történnie kell. Erős és általános reménykedés tekintett a páncélos felé, mely elsőnek lobogtatta meg a felkelés zászlóját. Mindenki tudta, hogy az emberei már megtették a végzetes lépést, melylyel elhagyták az eddigi életet és mindenki tudta, hogy a páncélos nem fog mindig mozdulatlanul, mint egy tengeri rém, elterülni a vizeken. És ez a gondolat azt a meggőződést adta nekik, hogy az ügy sorsa, bár-hogy ítne is ki, onnan fog eldőlni. Folytatjuk.

VOITH GYÖRGY.

Apró hirdetések.

Thé azoig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Az «Atlasz» Biztosító Intézet Budapest, Rákóc्य-ut 61., keres magas jutalék és magas általány mellett Debreczen város és kerületére óvadék-kepes, agilis képviselőt.

Három, esetleg 4 szobás utcai modern uri lakás 1912 május 1-től kiadó Darabos-utca 7. sz. alatt.

MÁJUS 1-RE EGY KISEBB SZABAD UD-VÁRT KERESÉK. KURUCZ BÉLA EÖTVÖS-UTCZA 51. SZ.

Nemi bajknál, hűgyesófolyas, tripper-kankónál csakis LARICIN CAPSULÁK, az ILLES-féle Santal-capsulák cselőtt használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja
ILLES ANTAL gyógyszerháza Szabadka.

HIRDETÉS

toronytető munkálatra.

A PAPI ref. egyház pályázatot hirdet építendő toronyteteje munkálatára.

Terv és költségvetés fizetve nem lesz. Terv képbén elkérhető a papi lelkészi hivatalól.

„Beadási határidő 1912. február 20.”
Pap, (Szabolcsmegye) 1912. jan. 25.

Hagymássy Ferencz
lelkész.

Kitűnően megvéd a

NATIONALFÉLE
FRESSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

sokféle infectiozus
bajtól; a pusztá
gránitsziklából
fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

LAPP HENRIK félé
MÉLYFŰRÁSOK
magyar részvénytársasága
BUDAPESTEN
Iroda: Gyár:
V. Báthory-utca 3. | X. Kőbányai út 4.
Telefon: 114-16 (interurban) Telefon: 157-72
ELVÁLLAL
MINDENMÉLY FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

✻ a gyártelepre helyezte át. ✻

Debreczen, Kétmalom-utca 4. sz.

Eladó föld.

A városhoz 3 kilométernyire, kövesút mentén 32 kat. hold föld téglagyárnak eladó. nygen felvilágosítást ad eladással egyedüli megbízott

Dezső László

1kvi okl. v. rendőrfogalmazó.
Morgó-utca 19.

Eladó tagbirtok.

ZÁLNOK község határában (Szi-
lágymegye) 600 hold földbirtok, mely-
ből 450 hold szántó, 50 hold legelő és
100 hold 30 év s tölgy erdő eladó,
10 hold belsőség, 7 szobás urilakkal
és 4 hold gyümölcsösrel és teljes gaz-
dasági felszereléssel együtt, ingyen fel-
világosítást ad és vevőnek díjtalanul a
nevére iratja eladással egyedüli meg-
bizott

Dezső László

1kvi okl. v. rendőrfogalmazó.

Morgó-utca 19.

Lovak

tőlen alkot utakon is megtartják
munkaképességüket a Leonhardt
védjeggyel ellátott
eredeti-H-sarkok
által.
Az eredeti-H-sarkok minden tekintetben
régóta beváltak és használatban a
legelősebbek.

ALAPÍTÁTOTT: 1837-ben.

GZUBA-COGNAC

GZUBA-DUROZIER ÉS TÁRSA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK.
FRANCZIA COGNACGYÁRA
BUDAFOK.

VEZÉRDÖRÖKSÉG; RUDA ÉS BLOCHMANN, BUDAPEST.

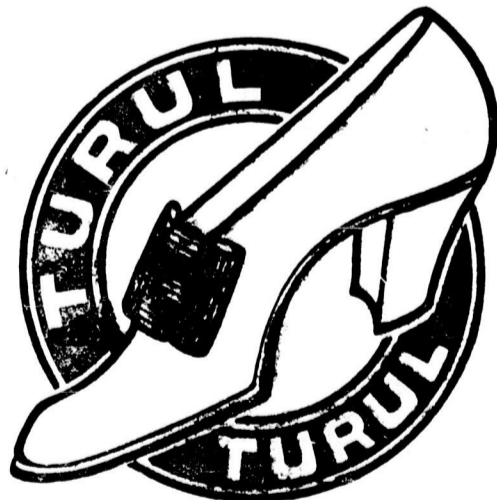
UTOLSÓ DIVAT!

Elragadó
ujdonságok

Báli- és Estélyi czipőkben

versenyen kívüli legolcsóbb gyári árakon.

Telefon
691.

Telefon
691.

„TURUL” czipőgyár r.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára!

Debreczen, Piac-u. 48. Lényegesen nagyobbított és
üzlethelyiség. Árjegyzék ingyen és kérmentve. 120 fiókraktár bel- és külföldön.
modern stílusban átalakított